

**דו"ח היפגעות
ילדים ובני נוער
בחודשי הקיץ והחופש הגדול**

פתח דבר

שיעור הילדים ההרוגים מתאונות דרכים בישראל הוא הגבוה ביותר מבין מדינות ה-OECD, נתון שנשמר לאורך השנים האחרונות.

אחת מנקודות התורפה המרכזיות בהיפגעותם של ילדים ובני נוער בתאונות דרכים הם חודשי הקיץ והחופש הגדול, אותם חודשים שבהם הילדים ובני הנוער אינם נמצאים במסגרות החינוכיות. תחושת החופש, היעדר השגחה הורית מספקת, העדר תשתיות ממתנות תנועה במרחב העירוני והנסיעות המשפחתיות הארוכות באופן יחסי, מגבירות את הסיכון של ילדים ובני נוער להיפגע בתאונות דרכים.

הילדים שלנו יקרים לנו מכל. עלינו כחברה, לפעול על מנת לצמצם את מספר הילדים ההרוגים והנפגעים הגבוה בחודשי הקיץ, וחובתנו לשלב זרועות כדי למנוע את הילד ההרוג הבא.

דו"ח זה, הסוקר את המגמות והנתונים של היפגעות הילדים ובני הנוער בחודשי הקיץ, מוגש לעיוןך ככלי בו תוכל לעשות שימוש לקידום בטיחות ילדינו ולמיקוד הפעולות הנדרשות לשם כך.

תאונות דרכים הן לא גורל משמים אלא מאבק שניתן להצליח בו ולהציל חיים.

בברכה,

אגז קיטה

מנכ"ל עמותת אור ירוק

כללי

ילדים ובני נוער נמצאים בקבוצת סיכון להיפגע בתאונות דרכים. בחודשי הקיץ והחופש הגדול, בהיעדר מסגרת תומכת ומגוננת, מספרם של הילדים ובני הנוער הנפגעים והנהרגים בתאונות דרכים הוא הגבוה מבין כל חודשי השנה.

מטרה

מטרת הדו"ח היא להציג את מגמות ההיפגעות של ילדים ובני נוער בישראל בחודשי הקיץ והחופש הגדול, בשנה החולפת ולאורך העשור האחרון. מטרתו להאיר ולחשוף את זירות ההיפגעות של הילדים ובני הנוער בחודשי הקיץ.

הדו"ח מבקש למקד את תשומת הלב של מקבלי ההחלטות לתקופת זמן קריטית זו, מתוך הבנה כי פעולות של חיזוק החינוך וההסברה, שיפור התשתיות והגברת הנוכחות המשטרתית בכבישים הם כלים הכרחיים ונדרשים לצמצום מספרם הגבוה של הילדים ובני הנוער הנפגעים בתאונות דרכים בחופש הגדול.

שיטה

דו"ח זה סוקר את היפגעותם של ילדים ובני נוער (0-19) בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול (יוני, יולי ואוגוסט). הדו"ח מתבסס על נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומכון גרטנר.

היפגעות ילדים ובני נוער בחודשי הקיץ והחופש הגדול

בחודשי הקיץ בשנת 2019 נהרגו הכי הרבה ילדים ובני נוער בתאונות דרכים מבין כל חודשי הקיץ בעשור האחרון

15,145 ילדים ובני נוער נפגעו בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול בעשור האחרון

שיעור מותם של ילדים ובני נוער מהחברה הערבית בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול גבוה פי שניים יותר מאשר חלקם באוכלוסייה

871 ילדים (0-15) אושפזו בחמש השנים האחרונות בבתי החולים לאחר שנפגעו בתאונת אופניים חשמליים/קורקינט ממונעים

לא מודעים לחשיבות חבישת קסדה ברכיבה - כשליש מהמאושפזים עם פגיעת ראש קשה בעקבות תאונות אופניים חשמליים או קורקינטים חשמליים, היו ילדים מתחת לגיל 16

שנת 2019: בכל יום נפגע במוצע ילד/ נער כנהג אופניים/ קורקינט חשמלי

בחודשי הקיץ והחופש הגדול של שנת 2019 נהרגו 26 ילדים ובני נוער בתאונות דרכים לעומת 10 ילדים ובני נוער שנהרגו בקיץ 2018

40% מהילדים ובני הנוער שנהרגו בחודשי הקיץ והחופש הגדול בתאונות דרכים נהרגו כשנסעו ברכב, 36% נהרגו כהולכי רגל

66% מהילדים ובני הנוער נפגעו בחודשי הקיץ כנוסעים ברכב

אפריל מאי יוני יולי אוגוסט

12 ילדים ובני נוער נהרגו בחודש יולי 2019 הכי הרבה מכל חודשי השנה

482 ילדים ובני נוער נפגעו בתאונות דרכים בחודש אוגוסט 2019 הכי הרבה מכל חודשי השנה

ממצאים עיקריים

- בחודשי הקיץ והחופש הגדול של שנת 2019 נהרגו 26 ילדים ובני נוער בתאונות דרכים לעומת 10 ילדים ובני נוער שנהרגו בקיץ 2018 – פי שניים וחצי יותר.
- בחודשי הקיץ בשנת 2019 נהרגו יותר ילדים ובני נוער בתאונות דרכים מבין כל חודשי הקיץ בעשור האחרון.
- 38% מכלל הילדים ובני הנוער שנהרגו בתאונות דרכים בכל שנת 2019, נהרגו בחודשי הקיץ והחופש הגדול (26 מתוך 68).
- 15,145 ילדים ובני נוער נפגעו בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול בעשור האחרון.
- 40% מהילדים ובני הנוער שנהרגו בחודשי הקיץ והחופש הגדול בתאונות דרכים נהרגו כשנסעו ברכב, 36% נהרגו כהולכי רגל.
- 66% מהילדים ובני הנוער שנפגעו בחודשי הקיץ נפגעו כנוסעים ברכב.
- 12 ילדים ובני נוער נהרגו בחודש יולי 2019 – הכי הרבה מכל חודשי השנה.
- 482 ילדים ובני נוער נפגעו בתאונות דרכים בחודש אוגוסט 2019 – הכי הרבה מכל חודשי השנה.
- שיעור התמותה בקרב ילדים ובני נוער מהחברה הערבית בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול גבוה פי שניים יותר מאשר חלקם באוכלוסייה.

- רוב הילדים ובני הנוער נהרגים בחודשי הקיץ והחופש הגדול בכבישים הבינעירוניים.
- רוב הילדים ובני הנוער נפגעים בחודשי הקיץ והחופש הגדול בכבישים העירוניים.
- 871 ילדים (0-15) אושפזו בחמש השנים האחרונות (2015-2019) בבתי החולים לאחר שנפגעו בתאונת אופניים או קורקינט חשמליים.
- לא מודעים לחשיבות חבישת קסדה ברכיבה - כשליש מהמאושפזים עם פגיעת ראש קשה בעקבות תאונות אופניים חשמליים או קורקינטים חשמליים, בין השנים 2013-2019, היו ילדים מתחת לגיל 16, גיל בו הרכיבה אסורה.

הממצאים בהרחבה

26 ילדים ובני נוער נהרגו בקיץ 2019 – הכי הרבה בעשור האחרון

26 ילדים ובני נוער (0-19) נהרגו בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול בשנת 2019 (יוני, יולי ואוגוסט) לעומת 10 ילדים ובני נוער שנהרגו באותם חודשים בקיץ 2018 – פי שניים וחצי יותר.

חודשי הקיץ והחופש הגדול בשנת 2019 היו הקטלניים ביותר עבור הילדים ובני הנוער בעשור האחרון. 38% מכלל הילדים ובני הנוער שנהרגו בתאונות דרכים בכל שנת 2019, נהרגו בחודשי הקיץ והחופש הגדול (26 מתוך 68).

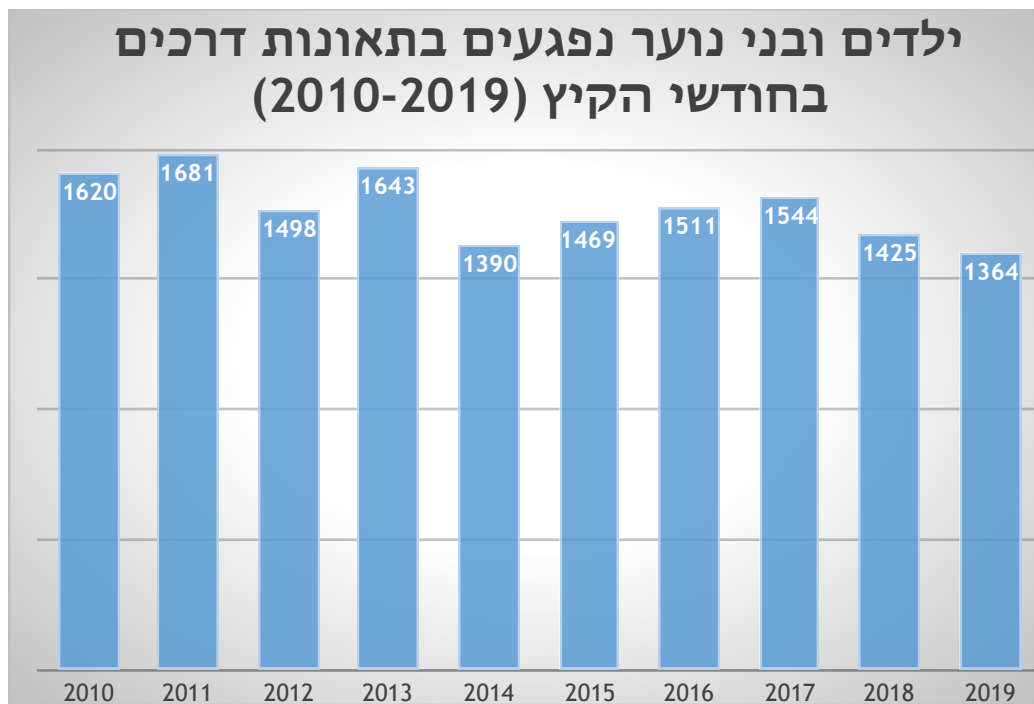
בעשור האחרון נהרגו 179 ילדים ובני נוער בתאונות דרכים שהתרחשו בחודשי הקיץ והחופש הגדול.

1,364 ילדים ובני נוער נפגעו בחודשי הקיץ בשנת 2019

1,364 ילדים ובני נוער נפגעו בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול בשנת 2019 לעומת 1,425 ילדים ובני נוער שנפגעו בחודשי הקיץ בשנת 2018 – ירידה של 4%. בחודשי הקיץ והחופש הגדול של שנת 2019 נרשם המספר הנמוך ביותר של ילדים ובני נוער בתאונות דרכים מבין כל החודשים המקבילים בעשור האחרון.

15,145 ילדים ובני נוער נפגעו בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול בעשור האחרון.

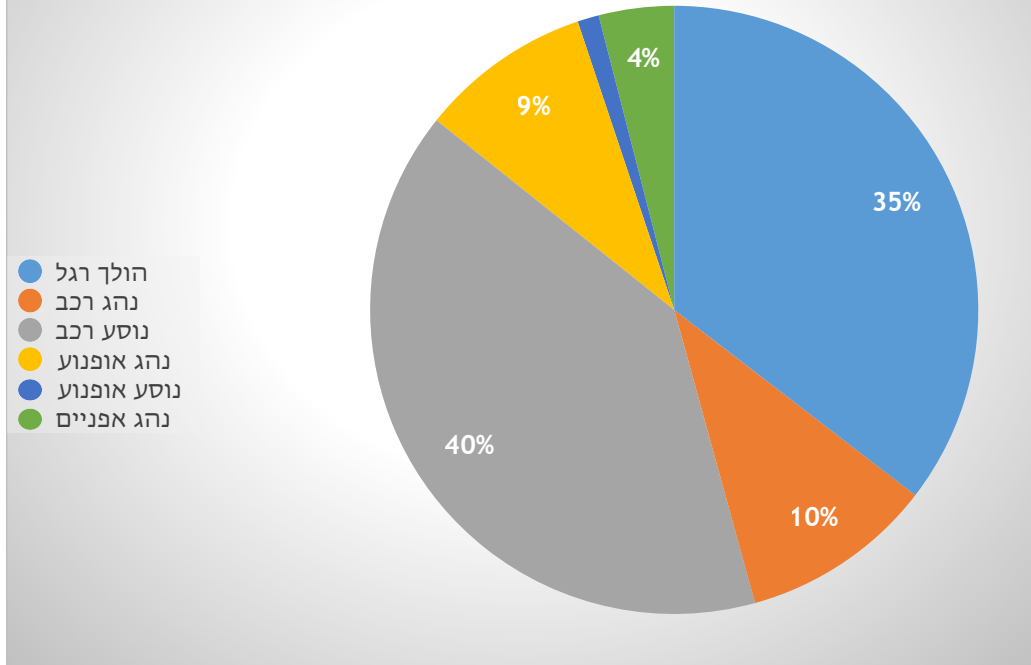

ניתן לראות את ההבדל בין העלייה בילדים ובני הנוער ההרוגים לבין הירידה במספר הנפגעים הכללי. העלייה החדה התרחשה בקרב הילדים ובני הנוער שנהרגו כנוסעים ברכב בקיץ 2019 לעומת קיץ 2018 - (13 לעומת אחד) ובמקביל, גם הירידה הגדולה במספר הילדים ובני הנוער שנפגעו הייתה בקרב הנוסעים ברכב. כלומר פחות תאונות דרכים אך יותר תאונות קטלניות.

רוב הילדים ובני הנוער נהרגים כנוסעים ברכב

13 ילדים ובני נוער נהרגו בחודשי הקיץ והחופש הגדול בשנת 2019 כנוסעים ברכב, המהווים 50% מסך הילדים ובני הנוער שנהרגו בחודשי הקיץ, הסיבה המרכזית. נתון זה דומה גם לנתוני העשור האחרון שמראים כי 40% מהילדים ובני הנוער שנהרגו בחודשי הקיץ והחופש הגדול בתאונות דרכים נהרגו כשנסעו ברכב, 36% מהילדים ובני הנוער נהרגו כהולכי רגל, 10% נהרגו כאשר נהגו ברכב הפרטי, 9% נהרגו כאשר נהגו באופנוע, 4% נהרגו כאשר רכבו על אופנים ו-1% נהרגו כאשר הורכבו על אופניים.

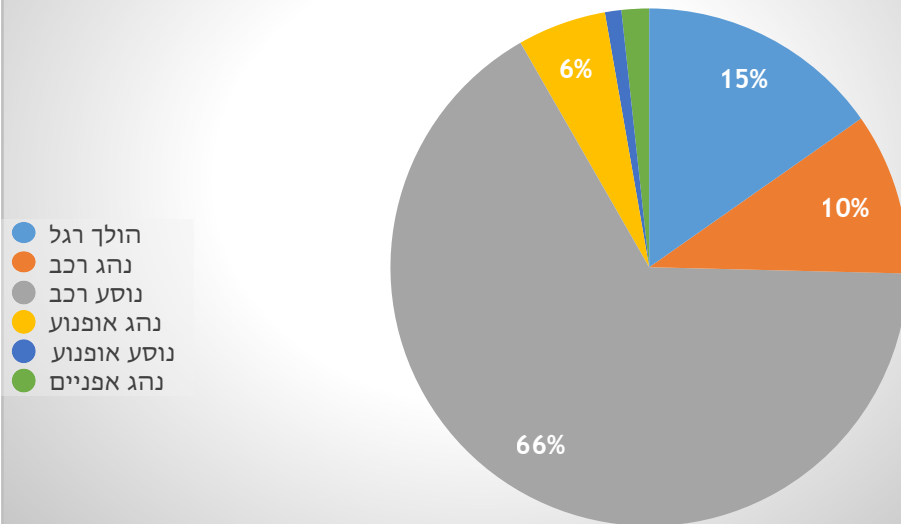
ילדים ובני נוער הרוגים בחודשי הקיץ לפי סוג נפגע (2010-2019)

רוב הילדים ובני הנוער נפגעים כנוסעים ברכב

בדומה לילדים ובני הנוער שנהרגו בחודשי הקיץ, גם בקרב הנפגעים בולטת לרעה היפגעותם כנוסעים ברכב. 66% מהילדים ובני הנוער נפגעו בעשור האחרון בחודשי הקיץ כנוסעים ברכב, 15% נפגעו כהולכי רגל, 10% כנהגים ברכב הפרטי, 6% כנהגי אופנוע, 2% נפגעו כרוכבי אפניים ו-1% כשהורכבו על אפניים.

ילדים ובני נוער נפגעים בחודשי הקיץ לפי סוג נפגע (2010-2019)

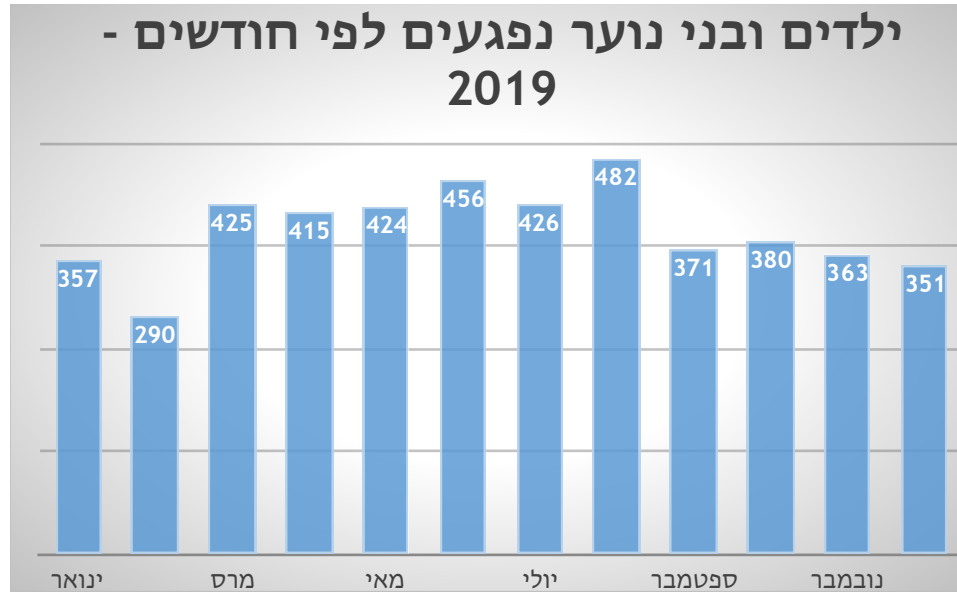
יולי, החודש האדום ביותר בשנת 2019

12 ילדים ובני נוער נהרגו בתאונות דרכים בחודש יולי 2019, החודש האדום ביותר מבין חודשי השנה. בחודש אוקטובר נהרגו שמונה ילדים ובני נוער ובחודשים יוני, יולי ודצמבר נהרגו שבעה בני אדם אמור להיות ילדים ונוער.

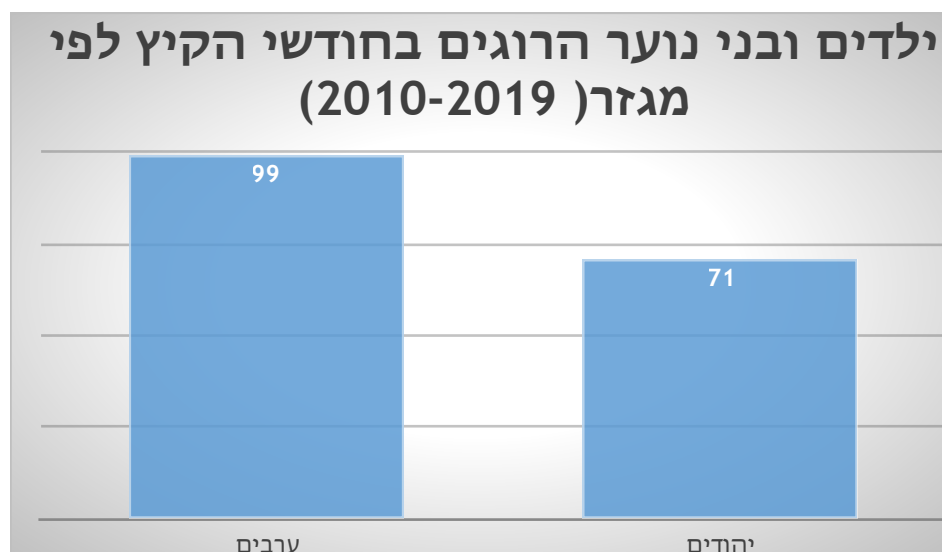
חודשי הקיץ מובילים בהיפגעות

מבחינת נתוני ההיפגעות הילדים ובני הנוער שנפגעו בתאונות דרכים בשנת 2019, בפילוח לפי חודשי השנה, עולה כי בשלושת חודשי הקיץ והחופש הגדול נרשמה ההיפגעות הגבוהה ביותר. 482 ילדים ובני נוער נפגעו בתאונות בחודש אוגוסט, 456 נפגעו בחודש יוני ו-426 נפגעו בחודש יולי.

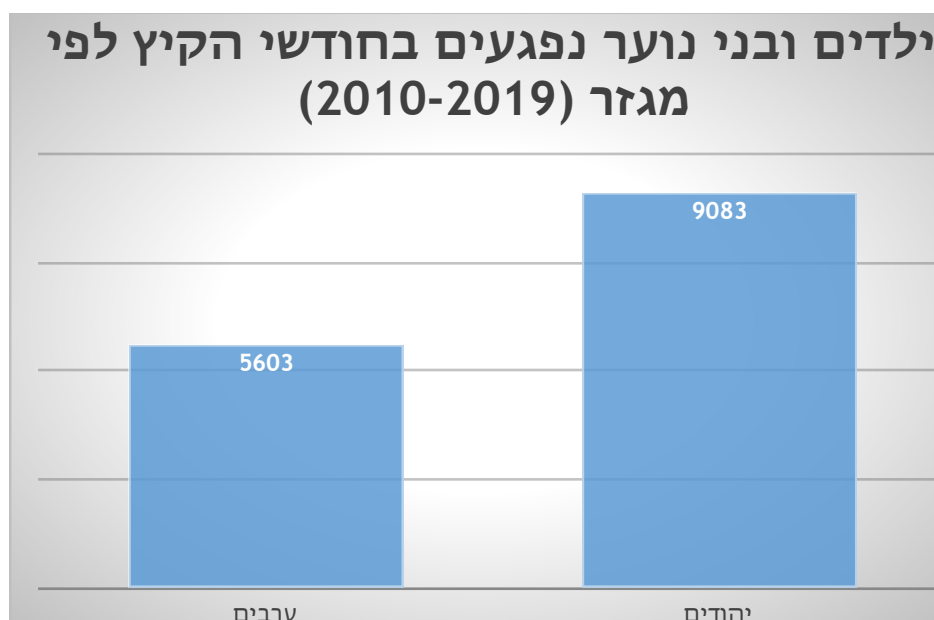
רוב הילדים ובני הנוער ההרוגים – מהחברה הערבית

בעיית תאונות הדרכים בחברה הערבית באה לידי ביטוי בעיקר בקרב אוכלוסיית הילדים ובני הנוער. 99 ילדים ובני נוער מהחברה הערבית נהרגו בעשור האחרון בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול. למרות שחלקם של הילדים ובני הנוער מהחברה הערבית נאמד ב-25% מכלל הילדים בחברה הישראלית, הם נהרגים בשיעור של 58%, פי שניים ויותר מחלקם באוכלוסייה. 71 ילדים ובני נוער מהחברה היהודית נהרגו בעשור האחרון, המהווים 42% מכלל הילדים ובני הנוער ההרוגים בחודשי הקיץ.

רוב הילדים ובני הנוער הנפגעים – מהחברה היהודית

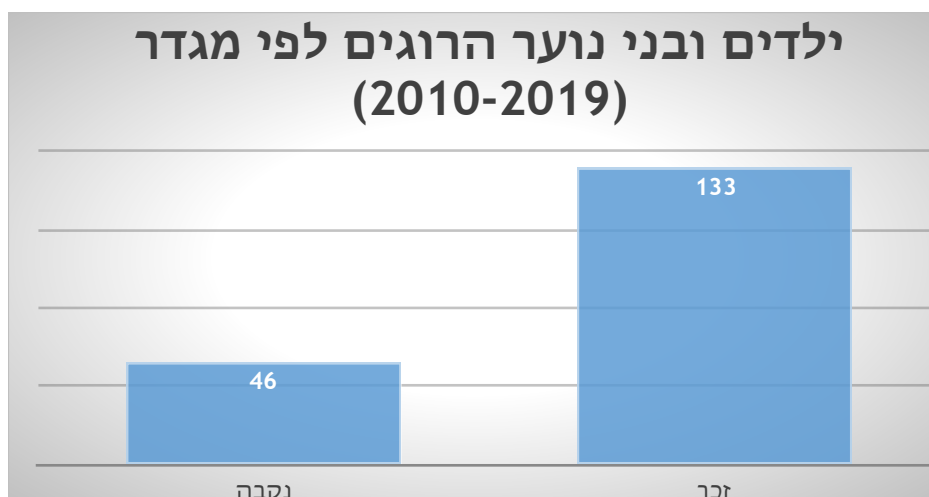
9,083 ילדים ובני נוער מהחברה היהודית נפגעו בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול בעשור האחרון, 62% מסך כל הילדים ובני הנוער שנפגעו. בולטת לרעה באופן יחסי היפגעותם של הילדים ובני הנוער מהחברה הערבית. 5,603 ילדים ובני נוער ערבים נפגעו בתאונות דרכים בחודשי הקיץ בעשור האחרון, ולמרות שחלקם באוכלוסיית הילדים נאמד ב-25% שיעור היפגעותם נאמד ב-38% – גבוה ב-52%.

יש להניח כי היעדר תשתיות בטיחות בסיסיות בישובים רבים מהחברה הערבית מהווה גורם "תורם" לשיעור מותם הגבוה של ילדים ובני הנוער מתאונות דרכים בישובים הללו. לכך ניתן להוסיף את ההיפגעות הגבוהה בתאונות דרכים המתרחשות בחצר הבית.

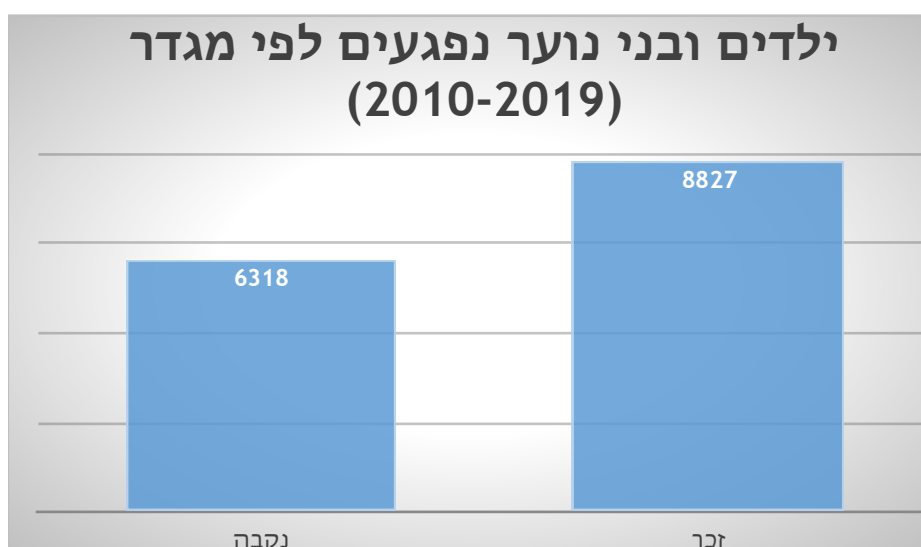
74% מההרוגים בתאונות דרכים בחודשי הקיץ - בנים

74% מכלל הילדים ובני הנוער שנהרגו בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול בעשור האחרון היו בנים (133 הרוגים) לעומת 26% מההרוגות שהיו בנות (46 הרוגות) - כמעט פי שלושה יותר.

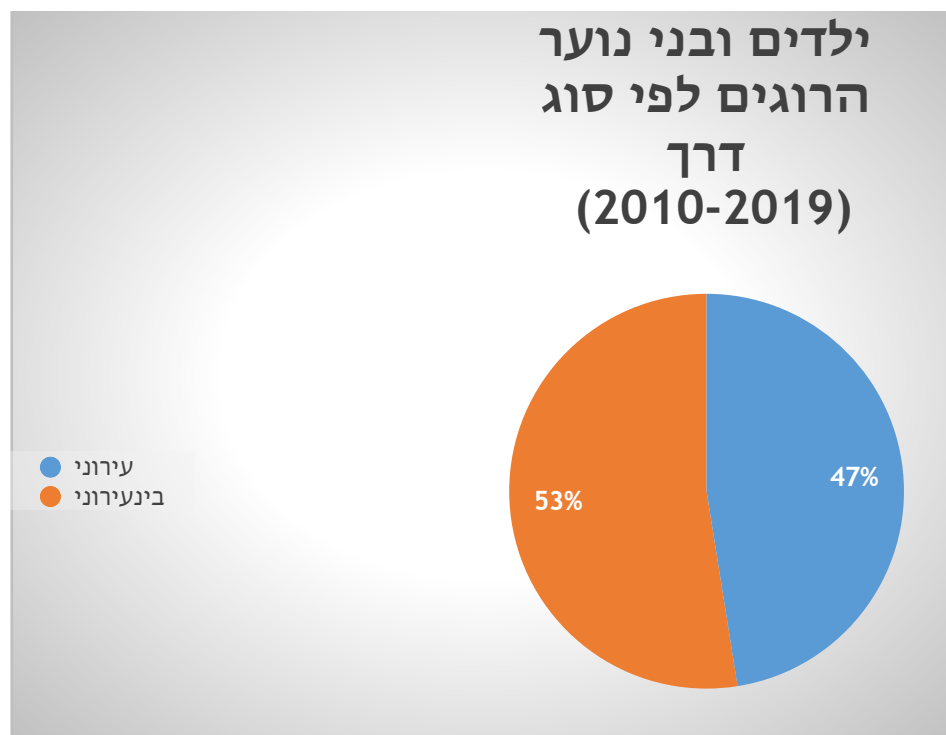
58% מהנפגעים בתאונות דרכים בחודשי הקיץ - בנים

58% מכלל הילדים ובני הנוער שנפגעו בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול בעשור האחרון היו בנים, לעומת 42% מהבנות שנפגעו.

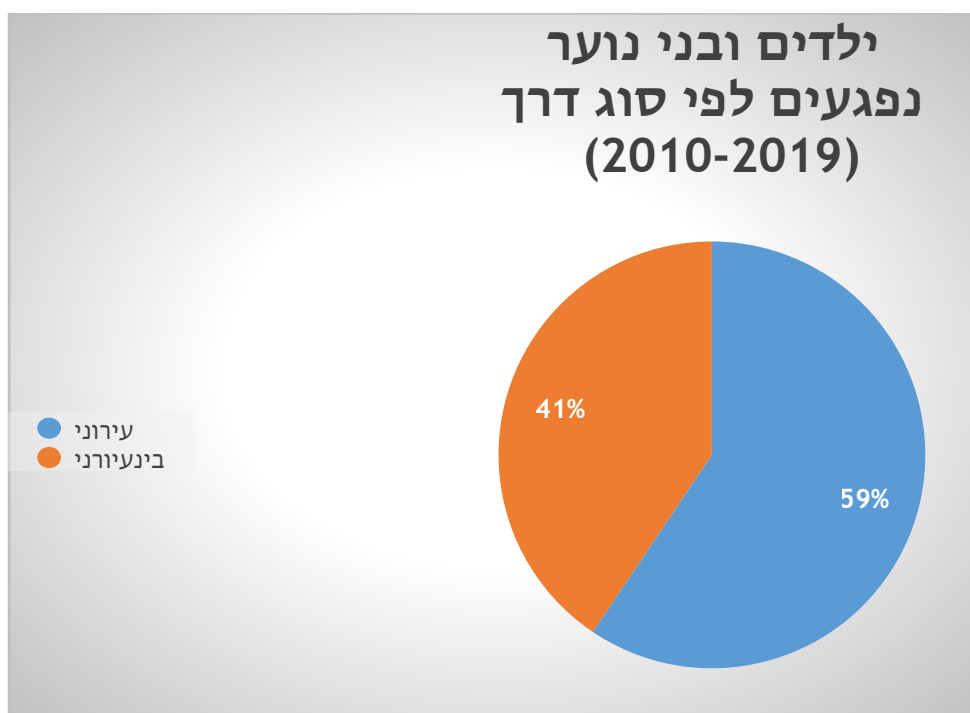
רוב ההרוגים בכבישים בינעירוניים

53% מהילדים ובני הנוער שנהרגו בעשור האחרון בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול נהרגו בכבישים בינעירוניים (94). 47% מהילדים ובני הנוער נהרגו בחודשי הקיץ בעשור האחרון נהרגו בתחום העירוני (85).

רוב הנפגעים בכבישים עירוניים

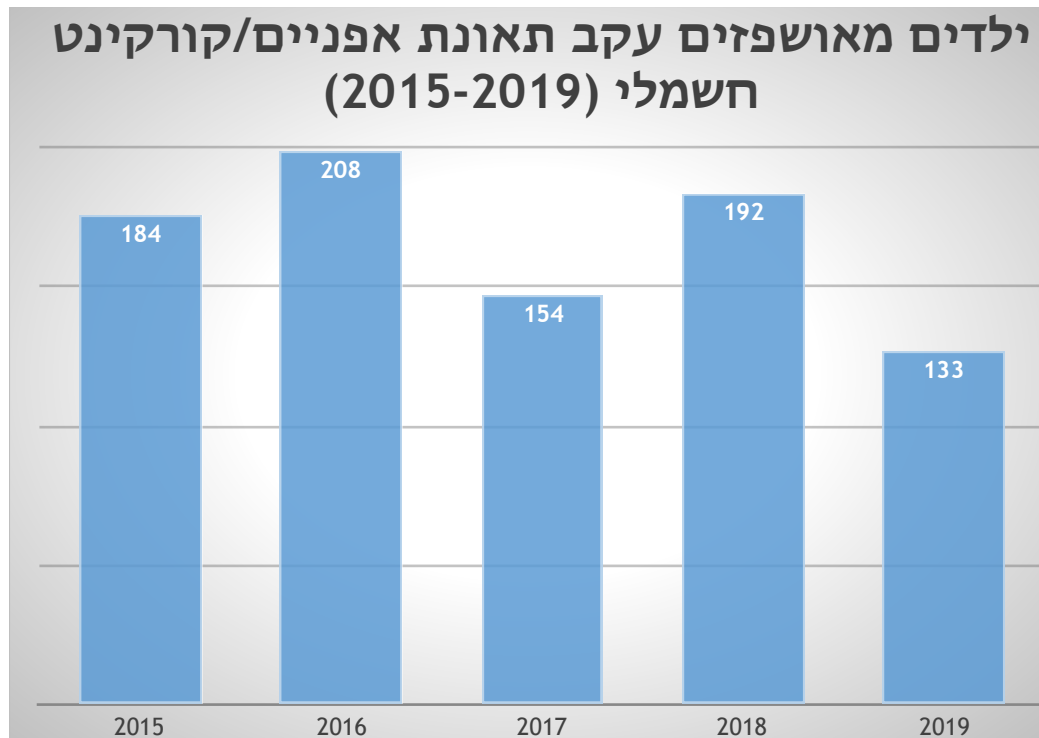
59% מהילדים ובני הנוער שנפגעו בעשור האחרון בתאונות דרכים בחודשי הקיץ והחופש הגדול נהרגו בכבישים עירוניים (8,998). 41% מהילדים ובני הנוער נפגעו בחודשי הקיץ בעשור האחרון נהרגו בכבישים בינעירוניים (6,147).

871 ילדים אושפזו בשל תאונת אופניים וקורקינטים חשמליים בחמש השנים האחרונות

חודשי הקיץ, החופש הגדול והחגים הם חודשים שבהם נרשמת עליה במספר הנפגעים בתאונות עם כלים דו גלגליים חשמליים. ניתן לייחס זאת למזג האוויר הנח, שעות האור הארוכות ובעיקר בחוסר המעש והיעדר מסגרות מגוננת כמו בתי הספר, חוגים או פעילות בתנועות הנוער. התקנות אוסרות רכיבה על גבי אופניים חשמליים וקורקינטים ממונעים מתחת לגיל 16.

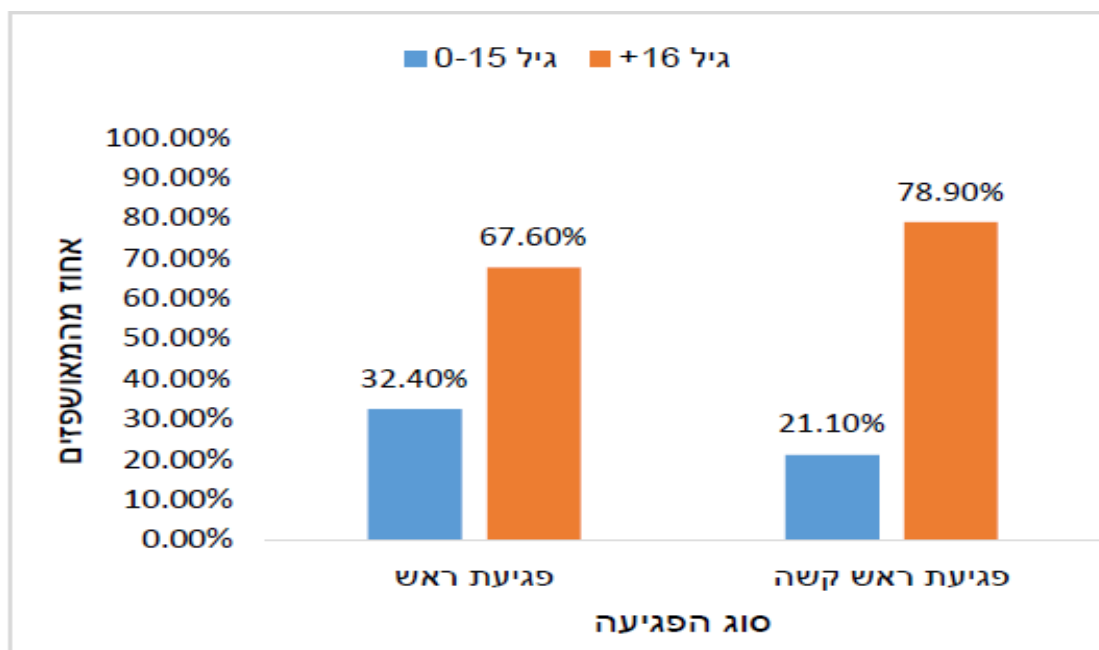
על פי מכון גרטנר, 871 ילדים (0-15) אושפזו בבתי החולים בחמש השנים האחרונות (2015-2019) לאחר שנפגעו בתאונת אופניים חשמליים/קורקינטים ממונעים. בשנת 2019 נרשמה ירידה של כ-30% במספר הילדים שאושפזו בבתי החולים בהשוואה לשנת 2018, 133 ילדים בשנת 2019 לעומת 192 בשנת 2018.

מקור: מכון גרטנר

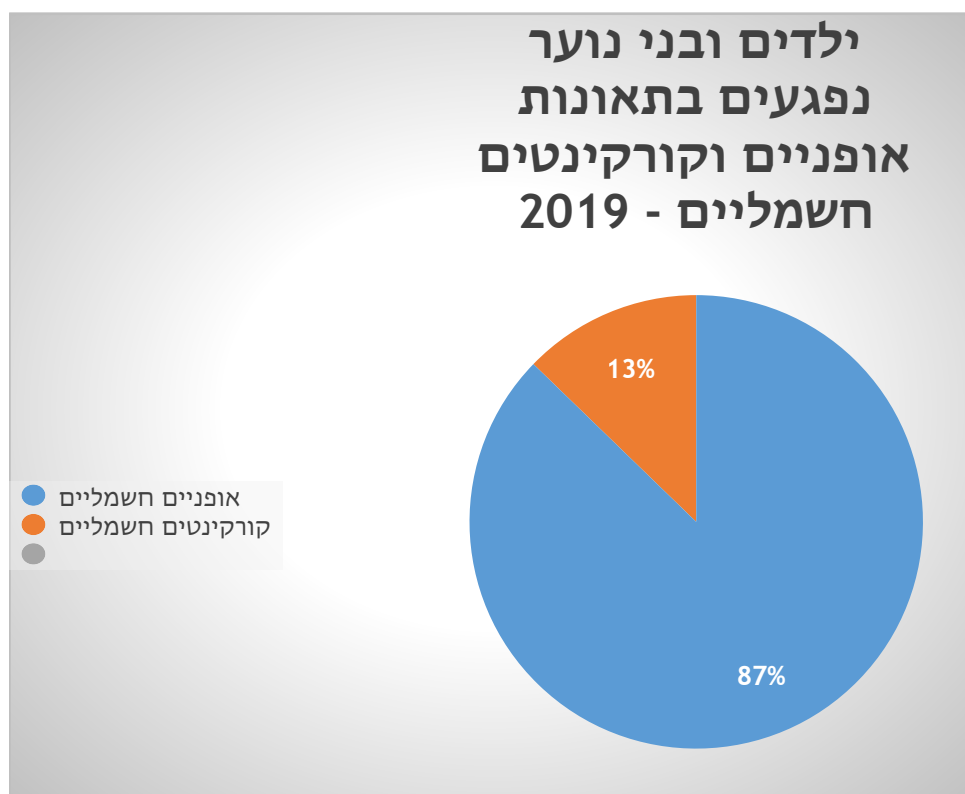
מהנתונים עולה כי חלק גדול מהילדים כלל לא חובשים קסדה במהלך הרכיבה וכלל לא מודעים לכך שקסדה היא אביזר הבטיחות החשוב ביותר לרוכב.

כשליש מהמאושפזים בעקבות תאונות אופניים או קורקינטים חשמליים עם פגיעת ראש, בין השנים 2013-2019, היו מתחת לגיל 16. בנוסף, כ- 21% מהמאושפזים באותן שנים בעקבות תאונות אופניים חשמליים וקורקינטים ממונעים עם פגיעת ראש קשה היו מתחת לגיל 16.

• מקור: מכון גרטנר

על פי הלמ"ס, בשנת 2019 נפגעו 447 ילדים ובני נוער (0-19) בתאונות דרכים לאחר שרכבו על אופניים וקורקינטים חשמליים – יותר מאחד בכל יום בממוצע. 87% מהילדים ובני הנוער נפגעו כאשר רכבו על אופניים חשמליים ו-13% נפגעו כאשר רכבו על קורקינט חשמלי.

פעילות עמותת אור ירוק להגנה על הילדים ובני הנוער בחופש הגדול

כדי לצמצם את היפגעותם של ילדים ובני נוער בתאונות דרכים, מתנדבי עמותת אור ירוק פועלים בכל חודשי השנה להעלאת המודעות לקטל בדרכים. לקראת היציאה לחופש הגדול, תקופה המאופיינת בהיפגעות גבוהה של ילדים ובני נוער בתאונות דרכים, מגיעה פעילות העמותה לשיאה.

פעילות בגני הילדים

תכנית "זה"ב בגן" (זהירות בדרכים בגני הילדים) היא תכנית ארצית להתנדבות גמלאים בגני הילדים בנושא בטיחות בדרכים כדרך חיים. במסגרת התוכנית מגיעים גמלאים המתנדבים לגן, משתלבים בפעילות היומיומית ומובילים יוזמות בתחום בטיחות בדרכים. המתנדבים מהווים דמויות משמעותיות עבור הילדים, ומודל לחיקוי והערכה. מסרי הבטיחות מועברים בדרכים חווייתיות ומסייעים להטמעה של דרכי התנהגות בדרך. הילדים שעוברים את הפעילות משמשים כ"שגרירי בטיחות" ומעבירים את המסרים להורים ולשאר בני המשפחה. לקראת היציאה לחופש הגדול המתנדבים מגבירים את פעילות ההסברה בדרך של משחק וחווייה ומתמקדים בנושאים הקשורים גם לחופשת הקיץ – חגירת חגורות בטיחות בכל נסיעה עם המשפחה, חבישת קסדה ברכיבה על אופניים, חציית כביש בטוחה בליווי מבוגר ודגש מיוחד על הסכנה שבמשחקי כדור בקרבת הכביש. התכנית פועלת בכ-2,500 גני ילדים בכל רחבי הארץ ובכל המגזרים.

ניידת אור ירוק לילדים

ניידת הפעילות של אור ירוק מגיעה אל בתי הספר ברחבי הארץ, ומפעילה יוצרים מתחמי פעילות אינטראקטיביים עבור הילדים. במסגרת הפעילות מתקיים "יום הפנינג חגיגי של בטיחות בדרכים לכל שכבות הגיל. מסרי הבטיחות מוטמעים בדרך חווייתית של משחקי חברה ופעילות. במהלך הפעילות הילדים נחשפים לגורמי הסיכון בדרכים. המטרה היא להטמיע מסרי בטיחות בדרכים לשינוי התנהגותם בהווה כילדים ובעתיד כמבוגרים. במקביל, ישנו דגש על הקניית כלים לילדים להתמודדות עם הסכנות שבכביש. הפעילות עוסקת בעקרונות המרכזיים אשר מהווים סכנה עבור הילדים בתקופת החופש הגדול כגון: נסיעה בטוחה ברכב, חצית כביש בטוחה ורכיבה על אופניים עם קסדה ומגנים. הפעילות מתמקדת בתלמידים, אך המעטפת כוללת גם את צוות בית הספר והורי התלמידים אשר נחשפים לתכנים. כ-200 בתי ספר זוכים להיות חלק מפעילות חשובה ומעשירה זו המתקיימת בפריסה ארצית בעשרות רשויות מקומיות.

פעילות מצילת חיים בחטיבות הביניים ובבתי הספר התיכוניים - "קבוצות נוער לכבוד שניאור חשין"

בשנים האחרונות מפעילה עמותת אור ירוק קבוצות נוער בתוך כתלי בית הספר, בעיקר במסגרת מחויבות אישית. התכנית פועלת מתוך רצון לחנך את בני הנוער להיות מנהיגים צעירים בבטיחות בדרכים, אשר יובילו את הקהילה בה הם חיים להישגים בצמצום הקטל בדרכים. במהלך השנה עוברים החניכים הדרכה והסברים על המאפיינים הייחודיים של נהיגת הצעירים וזאת במטרה לצמצם את מספר הנפגעים וההורגים הגובה. שלושה מסלולים מתווים את דרכם של החניכים:

- מסלול מחויבות אישית - תכנית שנתית לכיתות י'.
- מסלול כיתת אור ירוק - תכנית תלת שנתית לכיתות י'-י"ב' – המותאמת לתעודת בגרות חברתית.
- מסלול שכבת אור ירוק - תכנית שנתית הכוללת שילוב של פעילות כיתתית ואירועים שכבתיים להעלאת המודעות לבטיחות בדרכים.

במהלך שנת הלימודים האחרונה "קבוצות נוער לכבוד שניאור חשין" פעלו ב-120 בתי ספר תיכוניים בעשרות רשויות בכל רחבי הארץ.

סינימה דרייב - לקראת קבלת רישיון הנהיגה

נהגים צעירים הם אוכלוסייה אשר מעורבת בשיעור גבוה יותר בתאונות דרכים מאשר חלקם במצבת הנהגים. מטרת תכנית 'סינימה דרייב' הוא להקנות מידע שימושי לאותם נהגים חדשים וצעירים, לשנות את נורמות הנהיגה תוך כדי דיון והבנה על הסכנות שהכביש מציב לנהג הצעיר וחסר הניסיון. התכנים מוטמעים בדרך של צפייה בסרטונים חווייתיים. במהלך הפעילות מעלים לדיון נושאים הקשורים לנהיגת צעירים – נהיגה במהירות מופרזת, שימוש בטלפון הסלולארי בזמן נהיגה, נהיגה תחת השפעת אלכוהול/סמים, עייפות, אי חגירת חגורות בטיחות ונהיגה תחת לחץ חברתי. כ-70 אלף תלמידים, מכל המגזרים נחשפים בכל שנה לתכנית החווייתית.

פעילות להעלאת המודעות לבטיחות בדרכים בחברה הבדואית

בנגב

לחברה הבדואית בנגב מאפיינים ייחודיים החושפים את הילדים ובני הנוער לסכנה גבוהה להיפגע בתאונת דרכים בכל ימי השנה ובעיקר בחופש הגדול. התוכנית מקיפה את כלל תושבי החברה הבדואית בנגב, תוך דגש על פעילות להעלאת המודעות בגני הילדים, בבתי הספר

היסודיים ובקרוב בני נוער בישובים. תכני הפעילות עוסקים במאפייני הבטיחות הייחודיים לחברה הבדואית בנגב – "תאונות החצר", חגירת חגורות בטיחות בכל נסיעה ורכיבה על אופניים בלי קסדה. העלאת המודעות מלווה בפעילות קהילתית אשר חושפת גם את ההורים והאוכלוסייה המבוגרת יותר לתכני הבטיחות בדרכים כשותפים למאמץ להציל חיים. התכנית מתקיימת בשיתוף משרד החינוך, הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב, משרד החקלאות והרשויות המקומיות בחברה הבדואית. כ-50 אלף ילדים ובני נוער מהחברה הבדואית בנגב נחשפו לתכני הבטיחות במהלך שנת 2019 אשר הקיפה 580 גני ילדים, 100 בתי ספר יסודיים ו-36 בתי ספר תיכוניים.

המלצות

אכיפה: על משטרת ישראל לפעול להגברת האכיפה באזורי סיכון בהם יש ריבוי של ילדים ובני נוער ובעיקר באזורי בילוי. במקביל, יש להגביר את הנוכחות המשטרתית בכבישי הצפון והדרום שבהם ישנה נסועה מרובה יותר של כלי רכב בתקופת החופש הגדול.

תשתיות: על ראשי הערים והמועצות המקומיות למתן את מהירות נסיעת כלי הרכב באזורי ריכוז גבוהים של ילדים - בתי ספר, גנים ציבוריים, התכנסויות של קייטנות. ניתן לעשות זאת על ידי התקנת פסי האטה, הגבהת מעברי חציה ועוד.

הגברת החינוך: על משרד התחבורה והבטיחות בדרכים בשיתוף משרד החינוך להגביר את החינוך לבטיחות בדרכים בקרב הילדים ובני הנוער לקראת חופשת הקיץ.

הסברה: על משרד התחבורה והבטיחות בדרכים לבצע הסברה ממוקדת וייעודית בתקופה זו אשר תופנה לילדים ובני הנוער במדיות שבהן הם עושים שימוש. יש להגביר את המודעות בקרב ההורים לשימוש בחגורות הבטיחות ומושב הגבהה בכל נסיעה.

במקביל, יש לשלב במסגרת פעילות הלימודים המתרחשת בחופשת הקיץ (כגון בית הספר של הקיץ, קייטנות וכו') תכנים ייעודיים העוסקים בהקניית הרגלי בטיחות ומתן כלים אפקטיביים המותאמים לגילאים אלו. מיפוי, ניטור וטיפול במפגעי בטיחות – כיום קיימים אמצעים טכנולוגיים ומידע נרחב המאפשרים לבצע מיפוי וניטור של המקומות בהם נרשמים שיעורי היפגעות גבוהים של ילדים ובני נוער בחודשי הקיץ. על משרד התחבורה והבטיחות בדרכים להוביל סקרים לאומיים ומקומיים בהם יאותרו וימופו אזורי סיכון אלו. בהמשך עליהם לבצע סקרי בטיחות ולתת מענה ייעודי ומתאים למפגעי הבטיחות.

אופניים חשמליים וקורקינטים ממונעים: על משרד התחבורה והבטיחות בדרכים לקיים הסברה ממוקדת בקרב ילדים ובני נוער לגבי גיל הרכיבה המותר, החוקים והתקנות. יש להגביר את ההסברה לחשיבות חבישת קסדה בכל רכיבה. על משטרת ישראל והרשויות המקומיות לפעול לאכיפה אפקטיבית של הרכיבה על אופניים חשמליים וקורקינטים ממונעים בקרב ילדים ובני נוער והחשיבות של ציות לחוקי התנועה.

סיכום

חודשי הקיץ והחופש הגדול בשנת 2019 היו הקטלניים ביותר בעשור האחרון. 26 ילדים ובני נוער נהרגו בתאונות דרכים בחודשים יוני, יולי ואוגוסט – פי שניים וחצי יותר בהשוואה לחודשים המקבילים בשנת 2018.

ילדים ובני נוער הם אוכלוסייה אשר נמצאת בסיכון גבוה להיפגע בתאונות דרכים. במהלך חודשי הקיץ והחופש הגדול הסכנה להיפגע בתאונת דרכים הולכת וגוברת. שעמום וחוסר מעש, כמו גם היעדר מסגרות מגוננות מעלות את הסכנה להיפגע בתאונת דרכים. מהנתונים אשר עולים מהדו"ח ניתן ללמוד כי בחודשי הקיץ חלה עליה במספר הילדים ובני הנוער שנפגעים בתאונות דרכים. נקודות התורפה המרכזיות הן היפגעותם כנוסעים ברכב והיפגעותם כהולכי רגל. בשנים האחרונות נוספו הכלים החשמליים ואיתם נרשמה גם עליה במספר הנפגעים. מקום מרכזי ניתן לילדים אשר נפגעים בתאונות דרכים עם אופניים חשמליים וקורקינטים ממונעים האסורים לרכיבה מתחת לגיל 16. לילדים אין יכולת לקרוא את מפת הסכנות שהכביש

מציב בפניהם, הם אינם מודעים לחוקי התנועה והתקנות ורבים מהם כלל לא מבינים את חשיבותה של הקסדה כאביזר מציל חיים. תאונות הדרכים הן לא גורל משמים ובשילוב זרועות של משרדי הממשלה האחראים ניתן לצמצם את היפגעותם של הילדים ולהציל חיים. הסברה ממוקדת ונכונה באמצעי התקשורת ובמדיות השונות הנצרכות על ידי הילדים ובני הנוער היא פעולה נדרשת לצמצום תאונות הדרכים שבהן הם מעורבים. הסברה בשילוב חינוך, הגברת הנוכחות המשטרתית באזורי בילוי, ריסון ומיתון התנועה בסביבת ריכוז גבוהה של ילדים הן פעולות חיוניות שיש לבצע לכל אורך השנה ובעיקר בחודשי הקיץ והחופש הגדול כדי לצמצם את מספר הנפגעים וההרוגים הגבוה ולהציל חיים.

בברכה,

עוז דרור

סמנכ"ל אסטרטגיה ותקשורת, עמותת אור ירוק